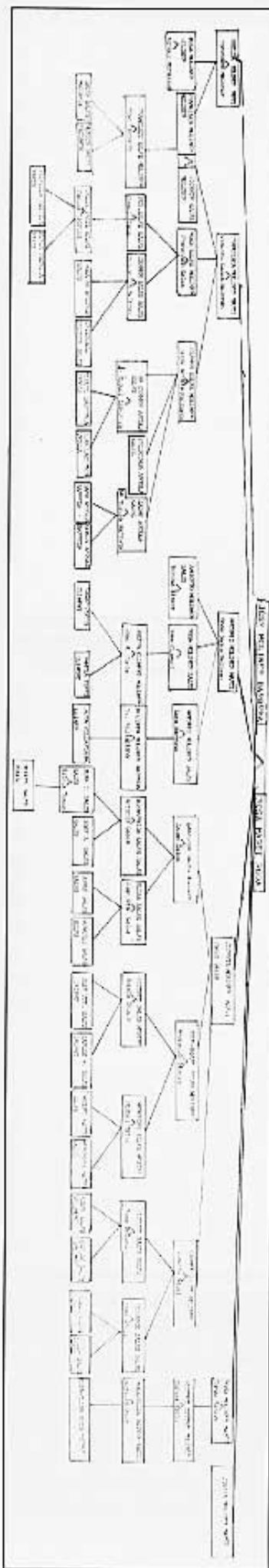

ELS NOSTRES MASOS (Cont.)

molt xicoteta, no tenia molt més de tres anys i havia quedat sense mare. Em van voler donar el millor que tenien a casa: un trosset de xocolata. La xocolata era una gran novetat i no abundava tant com ara. Era tan poc freqüent que no m'ha oblidat.

Manuel, té bona memòria i explica com poc a poc es van plantar els primers ametllers.

- Els propietaris de les terres de la Mosquera, ara molt repartides entre els diferents hereus, van començar a plantar ametllers i éste es convertiria en el principal cultiu d'este mas. És una zona molt bona per a l'ametller, no es solen gelar. El pioner va ser l'altre propietari del mas, un dels germans Melià, que havia estat a l'estranger i sabia que l'ametller tenia futur.

A Manuel quan se li pregunta per la seua joventut i per la seua vida al mas no pot deixar de parlar d'allò que va marcar a aquella generació: la guerra civil. D'ella recorda com va recórrer Espanya de punta a punta, patir fam, fred. Patir també l'angoixa de no saber què ha passat amb la seua família i esta tampoc sabia res d'ell.

- Però no tot va ser roï. En la guerra vaig fer una bona amistat. Daniel, un xicot de Cabanes, amb qui tinc encara una gran amistat. Vam estar junt fins l'últim dia i vaig conèixer la solidaritat de la gent que ens donava menjar i ens acollia a sa casa quan, acabada la guerra, tornàvem a peu des d'Extremadura cap a casa. De tota manera allò va ser molt dur. Els meus cosins Cento, Aniceto i jo vam ser els tres joves de la Mosquera que forem movilitzats per anar a lluitar. Afortunadament els tres vam tornar pero jo vaig veure morir a molts. Les guerres totes són roïnes però ésta ho era mes ja que tots erem espanyols.

Ara, ja deshabitat el mas on vostè va viure no li deu semblar

Vicenta Moliner Martí el dia que complia cent anys amb els seus fills: Basilisa, Manuel i Carmen.

el mateix...

- Jo, que ja tinc un muntó d'anys, encara conduisc el meu cotxe i de quan en quan passo per allí i la veritat es que sí que dona un poc de pena. Es una altra època allí vam aplegar a viure sis fadrins i sis fadri-

nes. Anavem a ballar al mas d'En Rieres, al cafe Baix Terra, etc. El camí el soliem fer a peu. També ens agradava molt anar a caçar, ens reuníem amb els cosins i això era una gran festa per a natsros.

A La Mosquera quasi tots els

La casa de Antonio Moliner Martí. L'última que es va construir.